

ΕΝΟΤΗΤΑ 27: Το κίνημα στο Γουδί (σελ. 82-83)

Οι ιστορικές αιτίες της εμφάνισης του κινήματος στο Γουδί

- Οικονομικά προβλήματα: πτώχευση / Δ.Ο.Ε. / μείωση εξαγωγών / ελάττωση εξωελλαδικών κεφαλαίων
- Πολιτική κρίση: αδράνεια & ανικανότητα πολιτικής ηγεσίας / ταπεινωτική ήττα 1897 / πολιτική αστάθεια (συχνή αλλαγή κυβερνήσεων)
- Διάχυτη κοινωνική δυσανεμία
- Λαϊκή αμφισβήτηση των πολιτικών και της μοναρχίας (ειδικά των πριγκίπων Κων/νου και Γεωργίου Β')

Η εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί

- Μάιος 1909: Ίδρυση «Στρατιωτικού Συνδέσμου» → οργάνωση κατώτερων αξιωματικών που αντιδρά για την διαφθορά και την παρακμή του ελληνικού στρατεύματος
- Προσπάθειες διαπραγματεύσεων με την κυβέρνηση → αποτυχία
- Προσπάθεια σύλληψης της ηγεσίας του «Συνδέσμου» (12/08/1909) → Ανάληψη ηγεσίας από τον συνταγματάρχη Ν. Ζορμπά → Εκδήλωση στρατιωτικού κινήματος στο στρατόπεδο στο Γουδί (15/08/1909)
- Υποχώρηση κυβέρνησης υπό τον φόβο πραξικοπήματος → Άμεσα απομάκρυνση των γιων του βασιλιά από το στράτευμα → Επιστροφή στρατιωτικών στις θέσεις τους

Τα αιτήματα του «Στρατιωτικού Συνδέσμου»

- Αναδιοργάνωση ενόπλων δυνάμεων
- Απομάκρυνση από το στράτευμα των πριγκίπων (Κων/νου, Αλέξανδρου, Γεωργίου Β')
- Κατάργηση ευνουκρατίας & αναξιοκρατίας στο στράτευμα
- Ανεμπόδιστη βαθμολογική ανέλιξη στρατιωτικών
- Γενικότερα αλλά αόριστα αιτήματα για την βελτίωση του ελληνικού κράτους (π.χ. στην οικονομία, στη διοίκηση, στη δικαιοσύνη, στην εκπαίδευση)

Οι κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του κινήματος στο Γουδί

- Άμεση υιοθέτηση από την ελληνική κοινωνία των γενικότερων πολιτικοκοινωνικών αιτημάτων του «Συνδέσμου»
- Κίνημα στο Γουδί → καταλύτης για ευρύτερη κοινωνική εξέγερση με κεντρικό αίτημα την «Ανόρθωση»
- 14/09/1909: Μαζικό λαϊκό συλλαλητήριο έξω από τα ανάκτορα με οργανωτές το «Σύνδεσμο» και διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις (κυρίως μεγαλέμπορους και εξαγωγείς) → Τεράστια συμμετοχή του κόσμου
- Άμεση αντίδραση βασιλιά Γεωργίου → διορισμός του Κυρ. Μαυρομιχάλη ως πρωθυπουργού
- Αμοιβαία καχυποψία «Συνδέσμου» και Κυβέρνησης Μαυρομιχάλη → αδυναμία υλοποίησης των αιτημάτων
- Λύση: πρόσκληση του Ελευθέριου Βενιζέλου από την Κρήτη για να αναλάβει την πρωθυπουργία

Ερωτήσεις

1. Ποιες ήταν οι ιστορικές αιτίες της εμφάνισης του κινήματος του 1909 στο Γουδί;
2. Τι ήταν ο «Στρατιωτικός Σύνδεσμος» και ποιες ενέργειές του οδήγησαν στο κίνημα της 15/08/1909 στο Γουδί;
3. Ποια ήταν τα αιτήματα του «Στρατιωτικού Συνδέσμου»;
4. Ποια ήταν η απήχηση του κινήματος του «Στρατιωτικού Συνδέσμου» στην ελληνική κοινωνία;
5. Ποιες πολιτικές εξελίξεις υπήρξαν μετά το συλλαλητήριο της 14/09/1909 και γιατί κατέληξαν σε αδιέξοδο; Ποιο πρόσωπο κλήθηκε να προσφέρει λύση;